

Streszczenie

Celem pracy było opracowanie modelu uwarunkowań rodzicielskich obrazu ciała (oddzielnie dla kobiet i mężczyzn), a zatem próba odpowiedzi na pytanie o znaczenie różnych „ścieżek” oddziaływań rodzicielskich na kształtowanie się obrazu ciała. Badania nad realizacją niniejszego celu przebiegały dwuetapowo. Etap pierwszy stanowiło opracowanie autorskich narzędzi kwestionariuszowych do pomiaru obrazu ciała (*Kwestionariusz Przekonań na temat Własnego Ciała; Skala Emocji Względem Ciała*) oraz rodzinnych przekazów na temat ciała (*Kwestionariusz Rodzinnych Przekazów na temat Ciała*). Finalnie, strukturę narzędzi „wyznaczano” na podstawie wyników uzyskanych w badaniu pilotażowym, przeprowadzonym na grupie 329 osób w wieku od 19 do 45 lat.

Badanie „właściwe” przeprowadzono na grupie 904 osób w okresie wczesnej dorosłości tj 665 kobiet i 239 mężczyzn w wieku od 20 do 30 lat. W badaniu wykorzystano następujące narzędzia kwestionariuszowe: *autorski Kwestionariusz Przekonań na temat Własnego Ciała, autorską Skalę Emocji Względem Ciała, autorski Kwestionariusz Rodzinnych Przekazów na temat Ciała, Kwestionariusz Retrospektywnej Oceny Postaw Rodziców (KPR-Roc)* opracowany przez Mieczysława Plopę, *Skalę Samooceny Rosenberga (SES)* oraz autorski *Arkusze Danych Osobowych*. Otrzymane wyniki potwierdziły znaczenie czynników rodzinnych dla kształtowania przekonań i emocji względem własnego ciała. Szczególne znaczenie okazały się mieć postawy nadmiernych wymagań i niekonsekwencji matek i ojców, dowartościowywanie matek i ojców, deprecjacja matek oraz przykładanie wagi do własnego wyglądu przez matki, niezadowolenie matek z własnego wyglądu, działania korekcyjne podejmowane przez matki, porównywanie swojego wyglądu przez matki, działania korekcyjne podejmowane przez ojców. W grupie kobiet przekonania i emocje względem własnego ciała „wyjaśniane były” przez wszystkie trzy ścieżki oddziaływań rodzicielskich, przy czym najsilniejsze okazały się być związki pomiędzy obrazem ciała a postawami niekonsekwencji i nadmiernych wymagań rodziców. W grupie mężczyzn lepiej dopasowany okazał się być model, w którym przekonania i emocje względem ciała wyjaśniane były przez dwie spośród trzech ścieżek oddziaływań rodzicielskich- postawy rodzicielskie i procesy modelowania. W obu modelach (tj. u kobiet i mężczyzn) samoocena okazała się być istotnym mediatorem „pośredniczącym” w związkach pomiędzy „czynnikami” rodzicielskimi a obrazem ciała. Wyniki te potwierdzają istotny udział rodziców w wyjaśnianiu obrazu ciała i jako takie pozwalają lepiej zrozumieć mechanizm kształtowania się przekonań i emocji względem własnego ciała.

10/11/2023

Katarzyna Lwonik

Abstract

The goal of the study was to develop a model of parental determinants of body image (separately for men and women), and thus attempt to answer the question of the importance of different “paths” of parental influences on the formation of body image. The research was carried out in two stages. The first stage involved the development of a proprietary questionnaire to measure body image (*Body Image Beliefs Inventory*; *Body Image-Related Emotions Scale*) and family messages about the body (*Body-Related Family Messages Inventory*). Finally, the structure of these tools was determined on the basis of the results obtained in the pilot study, conducted on a group of 329 respondents between the ages of 19 and 45.

The “main” survey was conducted on a group of 904 respondents in early adulthood, namely: 665 women and 239 men between the ages of 20 and 30. The study implemented several tools. Four of them were developed by myself: *Body Image Beliefs Inventory*, *Body Image -Related Emotions Scale*, *Body-Related Family Messages Inventory*, and *Personal Data Sheet*. I also used the *Retrospective Evaluation of Parental Attitudes Questionnaire* (KPR-Roc) by Mieczysław Plopa and Rosenberg's *Self-Esteem Scale*. The results confirmed the importance of family factors in shaping beliefs and emotions about one's own body. There were several parental attitudes that played a factor, including: a) maternal and paternal overdemanding and inconsistency, (b) maternal and paternal appreciation, (c) maternal depreciation, (d) mothers' emphasis on their own appearance, (e) mothers' dissatisfaction with their own appearance, (f) corrective actions implemented by mothers, (g) appearance comparisons by mothers, (h) corrective actions implemented by fathers. In the women's group, beliefs and emotions about one's own body were explained by all three paths of parental influence, with the strongest links appearing between body image and attitudes of parental inconsistency and overdemanding. In the male group, a model in which beliefs and emotions about the body were explained by two of the three pathways of parental influence - parental attitudes and modeling processes - proved to be a better fit. In both models (i.e., women and men), self-esteem appeared to be an important mediator in the relationship between parental factors and body image. These results confirm the important participation of parents in explaining body image and, as such, provide a better understanding of the mechanism by which beliefs and emotions about one's own body are formed.

10/11/2023

Kataryna Iwonik